

ČRNO na BELEM

VESTNIK SINDIKALNE PODRUŽNICE ŠT. 1 »LJUDSKA PRAVICA«

TRETJE PLANSKO LETO — DO 26. OKTOBRA

Velika večina delovnih kolektivov v naši državi si šteje za častno nalogo, da izpolni letni plan do 29. novembra. Tudi naš kolektiv se je zavezal, da bo do dneva republike opravil svojo letno nalogo. To smo si šteli v dolžnost kot zavedni graditelji socializma. Gre pa tudi za čast vseh naših delovnih ljudi, ki z dejanji, vnetim in vztrajnim delom, vsakdanjim premagovanjem težav in z jasno zavestjo, kaj hočejo, branijo našo socialistično skupnost, čast naše države pred svetom. Ponosni smo, da moremo s svojim delom prispevati delež v zgodovinskem boju za zgraditev socializma v naši državi, za osamosvojitve Jugoslavije in za uveljavitev marksistično-leninističnih načel enakopravnosti v odnosih med socialističnimi državami.

S proizvodnimi uspehi dokazujemo svojo zavednost, sposobnost za velike naloge in pripravljenost tudi na največje napore. Ponosni smo, da smo se uvrstili med tiste najboljše delovne kolektive v državi, ki presegajo planske naloge in jih pravočasno izpolnjujejo.

Takoj v začetku leta nas je čakala težka naloga. Januarski plan je bil velik. Razen tega tedaj delavci niso še dobro poznali novega delovnega načina, ki je bil letos uveden v grafični stroki. Zato je opravičljivo, da januarskega plana ni smo dosegli. Vendar zaradi neuspeha ni zavladovalo malodušje. Februarja je kolektiv dosegel že precej lepše uspehe. Toda bilo je treba že tudi misliti na to, da moramo vsak mesec preseči plan, da bomo pridobili dovolj časa za izpolnitev letnega plana do 29. novembra.

Napori v nadaljnjih mesecih prvega polletja niso bili zaman. Zato smo uspešno izpolnili polletni plan kot prvo grafično podjetje v Sloveniji. Do konca polletja smo plan celo precej presegli.

Za uspehe v prvem polletju smo bili deležni velikega priznanja. Vlada LR Slovenije nam je dodelila prehodno za-

stavo in denarno nagrado. Ko smo na slovesnosti prejeli zastavo, smo tudi pokazali, da moramo ostati še nadalje vredni častnega priznanja. Zato se je naš kolektiv ponovno zavezal, da bo predčasno izpolnil letni plan, toda ne do 29. novembra, temveč že do 31. oktobra, ali približno mesec dni prej, kakor bi ga moral po prvotni obveznosti.

Obveznost je bila tem pomembnejša, čim težja je bila naloga, ki jo je bilo treba izpolniti v zelo kratkem času. Upoštevati je treba predvsem, da so prav tedaj številni tovariši odšli v delovne brigade. Nadalje je podjetje prevzelo kvaliteta dela in težave so bile z materialom. Delavci, ki so prevzeli tem večje naloge v proizvodnji, da so nadomestili tovariše, zaposlene v brigadah izven podjetja, so zavedno in požrtvovalno opravili težavno in odgovorno delo. Zlasti zadnje dni pred koncem letne naloge so napeli vse sile.

Lahko je napisati, da smo plan izpolnili do 26. oktobra. Mnogo lažje je izbirati lepe besede, kakor pa se je bilo treba boriti za izpolnitev velike naloge. Naš plan nedvomno ni bil nizek. Toda zavedamo se, da je tem krajša pot v socializem, čim prej izpolnjujemo plane. Prav bi bilo, če bi govorili o delovnih naporih in izkušnjah posameznikov, ki so največ prispevali za izpolnitev plana. O tem bi naj pisali tudi sami delavci. Na žalost nam tega doslej še ni bilo mogoče doseči. Naši delavci so zelo marljivi in spretni vsak v svoji stroki in storijo v proizvodnji zelo mnogo za pismenost kot grafični delavci — pišejo pa menda najmanj.

Zato moramo ugotavljati samo suhe podatke o izpolnjevanju plana, kakor jih je zbral planski oddelek podjetja. Poročilo se glasi: Plan smo izpolnili 66 dni pred rokom in 5 dni prej kakor smo se obvezali. Diagram pa pokaže naslednjo sliko:

Pokazatelj	januar	febr.	marec	april	maj	junij	julij	avgust	sept.	okt.
% dosege meseč. plana	75.33	119.43	143.69	103.53	141.11	106.53	148.36	177.98	107.47	141.74
% dosege letn. plana (komulat.)	9.37	18.66	30.1	39.42	50.62	59.11	68.45	81.86	90.5	100.01

Za izpolnitev prvih 50% letnega plana smo potrebovali 124 delovnih dni, za drugo polovico leta pa 129 dni. Čeprav smo porabili za drugo polovico več dni, vendar je moral kolektiv vložiti mnogo več naporov kakor v prvem polletju, ker je bilo tedaj mnogo delavcev na dopustih in v delovnih brigadah izven podjetja. S tem, da smo izpolnili nalogo tretjega planskega leta, si seveda nismo priporili pravice, da bi počivali. Če hočemo obdržati prehodno zastavo, moramo

plan še čim bolj preseči. Zato ne smemo popustiti v delovnem poletu. Tekmovanje mora biti tudi poslej prav tako živahno. Doslej smo si tudi že pridobili precej izkušenj, da bi izboljšali čim bolj brigadni način in zlasti kar najbolj uveljavili tekmovanje po Sirotanovičevem načinu. Tekmovanja za večjo storilnost morajo biti pogostejša, dokler ne postanejo stalen delovni način. Še vedno tudi ostane naloga, da nadalje utrjujemo delovno disciplino.

Pozabljena dveletnica

Naš list je prvič izšel 3. septembra 1947. V letošnji septembrski številki smo torej pozabili ugotoviti, da »Črno na belem« izhaja že dve leti. Vendar ne gre za to. Le vprašati bi se morali, kako naše glasilo izpolnjuje svoje naloge. To se pravi: kako jih izpolnjujemo mi, člani sindikalne podružnice, do svojega glasila. Napraviti bi bilo treba obračun, kako je naše glasilo vplivalo na sindikalno delo; koliko je pripomoglo, da je članstvo postalo delavneje in zavednejše; kako je pomagalo mobilizirati naš kolektiv za velike proizvodne naloge; kakšen je delež našega lista pri politični vzgoji članstva; ali je naše glasilo bilo tudi list mladine v podjetju; ali smo z listom kaj storili za strokovni dvig naših delavcev; ali smo z njim dovolj utrjevali stike med posameznimi oddelki, med delavci in nameščenci, med grafičnim delavstvom in novinarji?

Že na letošnjem občnem zboru smo ugotovili, da ima naše glasilo mnogo pomanjkljivosti. V njem se nehoti, proti volji uredništva in redkih sodelavcev kaže, da je v naši sindikalni podružnici premalo tistega živahnega, vnetega, vsestranskega in stalnega dela, kakršno bi moralo odlikovati tako močan sindikat. Iz številke našega lista je razvidno, da se sindikalno delo razmahne od časa do časa pri posameznih akcijah: naše sindikalno delo je bolj kampanjsko kakor stalno, smotno, usmerjeno dosledno po jasnem programu. Pa tudi premalo množično je: sindikalne naloge prevzemajo le posamezniki, ki ne znajo pritegniti množice članov.

Zdaj smo pri stvari — tudi za naše glasilo velja, da ne znamo pritegniti dovolj številne množice sodelavcev; da se člani še vedno ne zavedajo, češ to je naš list — naša skupna naloga je, da ga čim bolj izboljšamo, v njem razpravljamo o vsem, kar je treba obravnavati v zvezi s sindikalnim delom, in se zavedamo, da gre za ugled vse naše sindikalne podružnice. To je največja pomanjkljivost našega glasila, da ni še dejansko glasilo ne le same podružnice z upravnim odborom in komisijami, temveč vsega članstva, ki je pismeno ali bi vsaj moralo biti. V našem listu se ne zrcali le delo ali nedelavnost naših komisij, temveč se v njem večkrat odkriva mrtvilo, mlačnost in brezbržnost posameznikov in celote.

Naše glasilo ni začelo izhajati zato, da bi se v njem hvalili, obešali na veliki zvon sleherni uspeh ter bi tako prekrivali svoje napake. Njegova dobra stran bi bila že v tem, če bi vzbudili vsaj nekaj smisla za samokritičnost ali razžalili najbolj zakrknjene oportuniste in samoljubne spletkarje. Naše glasilo naj ne bo tudi v prihodnje le kronika uspehov, kakršnih ni mogoče zamolčati, temveč bodi stalna izpodbuda k nadaljnjim uspehom, pa tudi neizprosni bič vseh naših napak, ki so nas zadržale, da nismo mogli doseči več s tako pomembnim sindikalnim sredstvom, kakršno je tiskano glasilo.

BOJ ZA VEČJO STORILNOST — BORBENO GESLO TUDI NAŠEGA KOLEKTIVA

Prvo naše tekmovanje za večjo storilnost v knjigoveznici

V nedeljo dne 25. septembra sta dve brigadi v knjigoveznici med prvimi v grafični industriji Slovenije tekmovali za večjo storilnost. Brigadi sta tekmovali pri lepljenju platnic za knjigo »Lenin«. V prvi brigadi so tekmovali: tov. Srakar kot vodja brigade in tovarišice: Dana Punčoh, Pavla Peternel in Marija Ferenčak. V drugi brigadi: Maks Hvale kot vodja brigade in tovarišice: Anica Jeras, Ema Srakar in Marija Povše. Samo tekmovanje je imelo namen preizkusiti nov način dela, da bi z istim trudom delavcev dosegli večjo storilnost.

Organizacija dela je bila v naprej dobro pripravljena, tako da je odpadlo vsako čakanje. Novost je bila, da je bil prijeten za dve brigadi še en delavec, ki je imel nalogo, da je opravljal vsa drobna neproduktivna dela, tako da so člani brigad delali samo izdelavno delo.

Brigadi sta začeli s tekmovanjem ob šestih. Ze po prvi uri se je pokazalo, da dosega druga brigada boljše uspehe, kakor prva. Kakor je razvidno iz grafikona, se je diferenca med tekmovanjem povečala, kljub temu, da so bili v obeh brigadah zelo dobri delavci in delavke. Treba je, da ugotovimo, zakaj je nastala takšna razlika. Delo je šlo v obeh brigadah od prve do tretje faze skoraj enakomerno, pri četrti fazi pa je nastala razlika med prvo in drugo brigado. Tovarišica Povšetova v drugi brigadi je bila pri svojem delu izredno urna in skok čez mizo ni bil za njo nobena ovira. Zaradi svoje urnosti je imela večkrat nekaj časa več, da je lahko pomagala tovarišicam pri drugih fazah dela. To je imelo za posledico, da je šlo delo v drugih fazah hitreje.

Uspehi v izpolnjevanju dnevnih norm so bili izredno lepi, kakršnih ni pričako-

val noben optimist. Preseči dnevno normo za 90% in 64% pri dosedanjem povprečnem presegu za 5%, pomeni velik korak naprej. Jasno je, da ta uspeh ni bil dosežen samo na račun dobre organizacije, temveč je veliko pripomogla večja delovna vnema tekmovalcev.

Tekmovalcem gre vse priznanje kot prvim borcev za večjo storilnost dela v našem podjetju.

Pri prvem tekmovanju je sodelovala samo ena mladinka, tovarišica Povšetova. Nikakor pa mladina knjigoveznice noče

zaostajati za drugimi sodelavci. Že 9. oktobra je sama organizirala mladinske brigade, v katerih so bili: Jože Kobal, Tone Jordan, Marija Povše, Joža Fink, Mara Kirm, Otilija Marušič, Cilka Varl in Marija Arko. To tekmovanje za večjo storilnost so mladinci knjigoveznice, kot edini v podjetju, organizirali v čast 30-letnice SKOJ-a. Mladinci so dosegli zelo lepe uspehe. Normo so presegli za 55%. Žal pa je to tekmovanje šlo mimo sindikalne podružnice in celo mimo mladinske organizacije. Posebno priznanje za prireditev tekmovanja zaslužita oddelkovodja knjigoveznice tov. Černe in Trinkaus.

Najboljša brigada v knjigoveznici med prvim tekmovanjem za večjo storilnost

POGLED V NAŠE ODDELKE MED TEKMOVANJEM

Kje bi dobila tovariša Boža? sem vpraševala v nedeljo tovarišico v upravi tiskarne, ko so prav marljivo zapisovale uspehe brigad, ki so ta dan tekmovala po Širotanovičevem načinu.

»Ob slabem času si prišla, Božo je danes tako zaposlen, da sam ne ve, kje se ga glava drži!« Na srečo je prišel tovariš Svetic, ki me je povedel od brigade do brigade, kjer sva zvedela za vse uspehe.

Odšla sva v knjigoveznico. Že med potjo sva zvedela, da je Dirčeva brigada dosegla izredne uspehe. Tudi Maks Hvale dela v tej brigadi. Pod njegovim vodstvom so že pred nekaj tedni prvič prebili led; takrat je postal udarnik, ta častni naslov je prejel že drugič. Vsa brigada se je potrudila, da bi dosegla res dobre uspehe. Tekmovali so pri vplatičenju knjig z obsegom 35 tiskovnih pol, kar ni lahka stvar. Vendar so pri delu dosegli povprečno normo za 222,10 odstotka. Doslej je brigada presegala normo le največ 8%. Delalo jih je pet. V nedeljo pa so brigadi priključili še pomožno moč in storilnost je močno porasla. Z novim uspehom je bila zadovoljna vsa tiskarna, najbolj pa člani brigade.

Ko sva zvedela za njihove uspehe, sva se s Sveticem hitro poslovila, kajti tekmovala je vsa tiskarna in obiskati sva morala še druge brigade. Napotila sva se v knjigotiskarsko strojnico, kjer

sva že na grafikonu opazila njihove uspehe. Poiskala sva še vodjo brigade tovariša Škofica, ki nama je povedal, kako so dosegli nove uspehe v oddelku. »V našem oddelku je norma, lahko rečem, najbolj realna v vsej tiskarni, zato jo tudi nismo mogli nikdar preseči več kot za 2%. Vendar pa smo jo v današnjem tekmovanju dosegli za 131,90%. Kako smo prišli do tako visoke številke? Največjo pozornost smo posvetili strojem. Vsi stroji sto bili stodontno izkoriščeni, ljudje v brigadi pa so delali kot eden. Če je vlagalki zmanjkoval papir, je že priskočil strojnik in ji ga naložil, če je pa morala od stroja, jo je nadomeščala izlagalka. Stroji niso stali niti minuto. Ta dan smo delali z eno delovno močjo manj kot sicer in vendar so uspehi večji kakor druge dni.«

Tudi o članih brigade je govoril udarnik Škofic, ki je bil ta dan nadvse dobre volje, seveda zaradi uspehov brigade.

Oprosti, tovariš, še k mladinski brigadi morava. Slišala sem, da tudi tekmujejo... in že sva hitela k vodji mladinske brigade Mariji Finkovi. Anica, Otilija, Marija in Cilka so se vključile v brigado in tekmovala v sestavljanju blokov po 51 listov. Kdo bi mislil, da delajo v tiskarni šele 1 do 2 leti, saj so bile tako spretni, in polne mladinskega zanosa, da je razumljiv uspeh 38,66% nad

normo. Takih uspehov še niso dosegli. Normo so poprej presegale največ za 4 odstotke.

Razen mladink so tekmovali tudi mladinci v risalnici, ki so se vključili v mladinsko brigado. O njihovem delu je vedel povedati tovariš Možina, ki mi je tudi razložil, da je tekmovanje v risalnici mogoče le v izboljšanju kvalitete. Komisija, ki je pregledala kvaliteto dela, ga ocenila s prav dobrim uspehom.

Tekmovali so vsi oddelki in dosegli tudi lepe uspehe. Povsod so normo dosegli mnogo bolje kot druge dni. V ročni stavnici bi pa moglo tekmoovati več tekmovalcev, kakor jih je.

Čeprav so se po končanem tekmovanju tekmovalci razšli, so se zvečer ob šesti uri zopet sešli v menzi. Uspehe so proslavili. Čakala sta jih dobra večerja in razvedrilo. Tudi Boža smo našli v menzi, seveda zopet zaposlenega s pozdravnim govorom. »Jutri, tovarišica, jutri boš dobila tekmovalne rezultate,« in že je izginil med tekmovalci, ki so ga povsod nestrno pričakovali, kajti tekmovalne rezultate vseh brigad je imel le on. Zaključni tekmovalni slovesnosti sta prisostvovala zastopnika KSS, ki sta v kratkih besedah pozdravila tekmovalce in jim želela še uspehov.

Vesel je bil nedeljski večer, toda vsakdo, ki je proslavljal uspehe, dosežene v tekmovanju, je vedel, da se mora boriti še za večje.

M. L.

Namesto osmrtnice

JOSIPU FR. KNAFLIČU

Življenje — to je korektura
in ti si v njem, korektor in novinar,
napako večkrat našel kakor dinar —
a kaj bi dal, čeprav bi le nadura

ti dana še bilá nad zrela leta,
da tu bi sredi hrupa in vrtinca
ostal pri korekturah, lesku svinca,
kjer skrat tiskarski misli svoje spleta!

Vedrina, smeh, beseda ognjevitá,
narave in jezika čar, lepota,
zbadljivka — ne strupena — duhovita

— vse, kar si ljubil, tu je vsota,
življenje, korektura plemenita:
da živel si, ni pač bilá pomota!

Bogate izkušnje iz zagrebškega tekmovanja

V stremljenju po čim večji storilnosti v grafični industriji je bilo, poleg tovarišev in tovarišic, ki so svoje izkušnje izmenjali že v knjigoveški stroki med delavstvom iz bratske republike Hrvatske in Slovenije, tudi podobno tekmovanje med strojnimi stavci iz Stamparije nove iz Zagreba in iz Ljudske pravice iz Ljubljane ter Mariborske tiskarne iz Maribora.

Takoj v uvodu bi povedal, da je bila organizacija tega tekmovanja v Zagrebu zelo dobra, medtem ko je bila v Ljubljani slaba. Krivda leži predvsem na krajevnem odboru, ki ni tej stvari poseval toliko pomena kot republiški odbor grafičarjev v Zagrebu. V Zagrebu so mi šli glede vseh informacij in nasvetov zelo na roko in lahko rečem, da sem si pridobil mnogo izkušenj glede načina dela v strojni stavnici kakor tudi glede same organizacije dela v tem oddelku.

V Stampariji novina v Zagrebu je delo tipizirano. To je tipična časopisna tiskarna in se v njej stavijo dnevniki, tedniki, štirinajst dnevniki in mesečniki. Časopise metirajo od jutra do večera. Človek bi mislil, da bo pri tolikem številu časopisov vsaj kdaj pa kdaj delo zastalo ali pa se pojavile kakršne koli ovire. Temu pa ni tako. Vse gre brezhibno in točno do minute naprej. O slabih rokopisih ni govora. Tudi dnevniki, in to še posebno v zadnjih minutah pred lomljenjem, nimajo slabih rokopisov. Teh pa tudi ne sme biti! Norme so visoke in delavstvo slabe rokopise brezizjemno odklanja. Tudi niso dovoljeni nikaki odstotki na slabe rokopise. Strojni stavci imajo pri delu popoln mir in v vseh treh dneh, kolikor sem bil v Zagrebu, nisem opazil v strojni stavnici nobenega urednika kakršnega koli lista.

Tiskarna ima 26 stavčnih strojev, ki pa niso vsi naenkrat v pogonu. Izmene delavcev so različne, tako da je strojna stavnica neprestano v obratu. V tej tiskarni nimajo čiščenja strojev kot pri

nas pri jutranji izmeni. Vse to opravijo pomožni delavci in reči moram, da so stroji dobro očiščeni. Takoj v začetku dela se vsede strojni stavec za stroj in ga ne zapusti do konca svoje službe. Za vsako oviro, ki nastane pri stroju, je takoj na razpolago monter, ki napako takoj odpravi. Pomožni delavci so večinoma ženske. Norma je visoka — 8000 črk na uro ali 187 vrst na 12 ciceró. To je običajni format časopisov v tej tiskarni. Stroji so večinoma starejšega tipa in je bilo — posebno za nas Slovence — delo precej težje od tovarišev, ki so prišli iz Zagreba k nam. Kvaliteti ne pripisujejo tolikega pomena kot mi in smo tudi pri tem tekmovanju dokazali, da smo bili v kvantiteti posebno pa še v kvaliteti dosti boljši od Zagrebčanov.

Večino nadomestnih delov za stavne stroje izdelujejo ali popravljajo doma v svoji mehanični delavnici. Nekaj materiala pa že izdelujejo sami v tovarni v Zagrebu (vložke itd.).

Kot sem že omenil, je bila organizacija tega tekmovanja zelo dobra. Prostor v Stampariji novina so ozvočenj in so vsaki dve uri sporočali rezultate tekmovanja. Pri tekmovanju je nam kot tovarišem iz Zagreba delal preglavice jezik in pa nepoznavanje strojev. Vendar smo se tudi temu kmalu privadili in je šlo delo potem skoraj brezhibno od rok.

Taka tekmovanja so brez dvoma zelo uspešna tako glede proučevanja dela samega kakor tudi v tem, da smo si pridobili mnogo izkušenj v organizaciji dela v strojni stavnici, kar bomo z uspehom uporabili v svojih delavnicah.

Dobro in priporočljivo bi bilo, da bi se tako medsebojno tekmovanje vršilo tudi med tovariši iz Beograda in Ljubljane, tako da bi spoznali delo v strojnih stavnicah vsaj v večjih mestih in tako čim več pripomogli za dosego večje storilnosti tudi v grafični industriji.

E. Goslar.

Veder večer

Po daljšem presledku je našo podružnico dne 9. t. m. spet obiskala skupina umetnikov, ki pogosto nastopa na sindikalnih prireditvah, v radiu itd. Nastopili so priljubljeni »fantje na vasi« (kvartet), kot recitator dramski igralec Janez Rohaček in Milčinski-Ježek. Njihovo umetnost zna ceniti tudi naš delovni kolektiv, kar je pokazal s svojo udeležbo in s toplim sprejemom umetnikov. Nastopi umetniških družin so pri nas skoraj nujni, ker se nam še vedno ni posrečilo, da bi sestavili iz svojih precej številnih vrst pevskega zbora in ker tudi dramska skupina ni stalna ter nastopa vselej posebej sestavljena pri vsaki priložnosti. Takšne priložnosti pa so na žalost tudi precej redke. Zdravega razvedrila, ki bi bilo na višini umetnostne prireditve, torej pri nas nikakor ni preveč. Podobni »vedri večeri« bi bili potrebni vsaj enkrat na mesec. Prav tako bi bilo prav, če bi imeli enkrat na mesec kinematografsko predstavo. Skratka: dvorano, ki je nalašč urejena za sindikalne prireditve, dramske, koncertne, kinematografske itd., mnogo premalo uporabljamo. Zato je zares veder večer vsaka nadaljnja prireditev, ko se nam po dolgem času nudi. Zdaj pa prepustimo besedo našemu recenzentu:

Prireditve je res ustrezala naslovu, bila pa je hkrati na umetniški višini. Sodelovali so »fantje na vasi«, dramski igralec Janez Rohaček in priljubljeni Ježek.

Uvodoma nas je pozdravil kvartet z našo narodno pesmijo, ki sta ji sledili dve partizanski.

Janez Rohaček je res umetniško recitiral Wolkerjevo balado »Kurjačeve oči«. Nato je nastopil naš šaljivec, pevec in pesnik — Ježek. Vedrega večera bi si brez njega res ne mogli misliti.

Pevec so nastopili še dvakrat, vselej le z narodnimi pesmimi. Janez Rohaček pa je recitiral še Prešernovo »Sveti Senan« in belokranjsko »Ciganska«. Ježek pa je povedal tisto o teti Meti, ki že štiri leta napoveduje, da bo »kmalu vse drugače«.

Nastopajočih nima pomena ocenjevati, saj so dobro znani umetniki. Nečesa pa sem vendar pogrešal, kar je krivda prireditelja.

Zdi se mi, da vse preveč pozabljamo našo borbo, naše žrtve in pridobitve ljudske revolucije. Ob vsaki priliki bi se morali spomniti tudi tega. To bi naj bila prva točka vsakega programa, potem bi pa naj sledila mladostna vedrina in prešernost sama na sebi. Pravim — mladostna. Da, tudi tega pogrešamo. Naša mladina — mislim mladino »Ljudske pravice« — vse preveč troši svoje sile za malenkostne zadevice. Nikjer pa jih nisem še videl nastopiti množično. Kdaj jih bomo zdramili? —i

Rezervirano

za

»mladinsko stran«

IZ ZGODOVINE ŠAHA

(Nadaljevanje)

Steinitz je, na podlagi njegovih velikih uspehov, tudi tisk začel imenovati svetovnega prvaka. Njemu osebno je bilo to ljubo, vendar je vztrajno zahteval, da se vprašanje svetovnega prvenstva reši na podlagi dobro organiziranega dvoboja. Nasprotnika pa naj mu določi javnost. Ker je bilo takih kandidatov več, kot n. pr. Zukertort, Cigorin, Gunsberg itd., ni je vprašanje najprej rešil velik mednarodni turnir, ki je bil leta 1883 v Londonu. Zmagal je Zukertort z 22 točkami pred Steinitzom 19 točk, Blackburn 16 in pol, Cigorin 16 itd. S to svojo zmago se je Zukertort kvalificiral za dvoboj za svetovno prvenstvo s Steinitzom.

Steinitz in Zukertort pa sta bila med seboj sprta že več let. Vzrok temu je bila polemika, ki sta jo vodila med seboj vsak v svojem šahovskem listu, zaradi katere je Steinitz izgubil svoje uredniško mesto in se kmalu nato preselil v Ameriko. Toda Steinitz se je izkazal kot značilen človek, poznal Zukertortu kvalifikacijo in mu ni delal v Ameriki mikavih težav. Pogajanja za dvoboj so se zavlekla do konca leta 1885, nakar se je začel dvoboj 11. januarja 1886 v New Yorku, nadaljeval v St. Louisu in končal v New Orleansu.

Steinitz je v tem dvoboju zmagal z veliko razliko, dobil je 10 partij, 5 jih je izgubil in 5 iger je bilo neodločenih. To je bil prvi uradni dvoboj, organiziran za svetovno prvenstvo.

Nadalje je igral Steinitz dvoboj za svetovni primat s Cigorinom in ga premagal z 10:6, ena partija pa je ostala neodločena. Gunsberga je odpravil s 6:4 in 9 remijev. Revanšni dvoboj s Cigorinom pa je le še z veliko težavo dobil z 10:8, dočim je 5 partij končalo remis. Leta 1894 je 58 letnega Steinitza premagal komaj 26 letni dr. Emanuel Lasker v razmerju 10:5 in 4 neodločene igre.

Oglejmo si prvo partijo, ki je bila igra na za prvo uradno svetovno prvenstvo.

Beli: Zukertort

Črni: Steinitz

(1. partija, New York, 11. jan. 1886)
1. d4 d5, 2. c4 c6, 3. e3 Lf5, 4. Sc3 e6,
5. a3! Sbd7, 6. Sf3 Ld6, 7. c5? Lc7, 8. b4 e5,
9. Le2! Sf6, 10. Lb2! e4, 11. Sd2 h5!, 12. h3
Sf8, 13. a4 Sg6, 14. b5 Sh4, 15. g3 Sg2+,
16. Kf1 Se3+, 17. fe Lg3, 18. Kg2 Lc7,
19. Dg1 Th6, 20. Kf1 Tg6, 21. Df2 Dd7, 22. bc
bc, 23. Tg1 Lh3+, 24. Ke1 Sg4, 25. Lg4: Lg4+,
26. Se2 Dd7, 27. Sf4, Th6, 28. Lc3 g5, 29. Se2
Th6, 30. Dg2 Tf3, 31. Sf1 Tb8, 32. Kd2 f5,
33. a5 f4, 34. Th1 Df7, 35. Tael fe+, 36. Se3:
Tf2, 37. Df2: Df2, 38. Sg4: Lf4+, 39. Kc2 hg,
40. Ld2 e3, 41. Le1 Dg2, 42. Kc3 Kd7, 43. Th7+,
Ke6, 44. Th6+ Kf5, 45. Le3: Le3+, 46. Tf1+
Lf4 in beli se vda. (Dalje prihodnjic)

Hren Lado.

Varnost pred požari — naša velika skrb

Naloga našega kolektiva je tudi, da skrbi za varnost pred požari v našem podjetju. To pa nedvomno ni ena zadnjih nalog. Kako razumemo svojo nalogo, smo pokazali s svojim programom v tednu, ki je bil posvečen propagandi za izboljšanje požarno-varnostne službe. Naš program pa tudi ni bil tako majhen. Oglejmo si, kakšne naloge smo prevzeli in kako smo jih izpolnili.

Program je vseboval: sestanek članov gasilske čete, da sprejmejo program za požarnovarnostni teden; množični sestanek članstva, ki bi se naj seznanilo o požarnovarnostnih ukrepih in pomenu tedna propagande; hkrati je bil na dnevnem redu referat o protiletalski zaščiti (PAZ); naslednja prireditev je bila gasilska vaja; nadalje je bilo določeno, da člani gasilske ekipe pregledajo podjetje glede na varnost pred požari; izobesiti je bilo treba gesla; prirediti smo morali razstavo gasilskega orodja in priprav v sindikalni dvorani.

Vzroki slabega tiska

Na predavanju o tiskarstvu je strokovnjak med drugim govoril tudi o slabem kritju (paser-register) in neenakomerni barvi pri knjigi. Rekel je, da slabega registra in neurejene barve ne odtehta še tako lepa vezava.

Res je tako. Neurejena barva in slabo kritje opazamo po vojni skoraj pri vseh knjigah in brošurah. Razen strojnika in vlagalke, ki odgovarjata za slabo tiskanje, hočem navesti še druge činitelje, ki so vsaj delno vzrok slabega kritja.

Papir je večkrat že v papirnici slabo rezan, kar precej ovira natančno vlaganje zlasti pri avtomatih. Vlažen in neuležan papir je mehurjast in valovit; povzroči slabo, neenakomerno kritje ali tudi skrčenje papirja, tako da je treba po drugi strani tiska format večkrat spreminjati ali popravljati.

Tudi stavci pri lomljenju imajo svoj delež. Nekateri kar preveč uporabljajo karton. Kako težko je pri dvaintridesetih straneh ujeti točen paser, če so strani natlačene s kartonom, bo vedel vsak strojnik. Razen tega je še nevarnost, da se končne strani uležajo. Čim manj kartona med vrste!

Še grše je pri knjigi neurejena barva. Neenakomerna barva pri knjigi je neokusna in delo nestrokovnjaško. Ko dobiš novo, lepo vezano knjigo v roke ter jo prelistavaš, vidiš tisto pobilsko-

vanje — sivo-črno, svetlo-temno itd.; niti dve poli nista enaki po barvi. Vse je nekako divje, grobo, kakor da je bilo narejeno nevestno in brez inteligence. Povsem drugačna pa je knjiga, če je barva enakomerna. Tisk je lep, miren in ne moti, oko počiva. Marsikateri strojnik misli, da je glavno zanj priprava če to srečno opravi, ko jo odobri oddelkovodja, pa je zanj konec skrbi, češ barva ni tako pomembna. V resnici pa je pri knjigah barva nad vsem. Vse pole je treba tiskati po vzorcu prve. Da strojnik to doseže, mora imeti barvnik in valje povsem v redu, zakaj to je bistveno pri tiskalnem stroju. Komur se zdi to postranskega pomena, ne bo nikdar sposoben za prvovrstna dela.

Če se strojniku ponesreči, da barva »zašumi, zaplava«, jo mora takoj odvzeti s papirjem. Še bolje je umiti valje. Nikar naj ne tiska popreji! Ena sama pola pokvari knjigo. Bodi pri stroju tako dolgo, dokler ne veš popolnoma zanesljivo, ali je barva urejena. Pojdi večkrat pogledat in ne zanašaj se na vlagalko. Če tiskaš ves dan, je treba barvo dodajati in barvnik odpirati, ker barva postaja mehkejša in medla.

Dandanes, ko se dela ocenjujejo po kakovosti, bo slab in nevesten strojnik ne le težko dobil tiskanje boljših tiskovin, temveč bo to tudi vedno pogostejše čutil pri mesečnih prejemkih. L. R.

Priznanje našemu fizikalnemu aktivu

BALINARJI IN KEGLJACI

Od spomladi do oktobra smo se zbirali balinarji vsak torek in petek — seveda, če je bilo vreme ugodno — na igrišču v Jernejevi ulici 24 v Šiški ter vneto balinali. Na trening je prihajalo okrog deset članov, včasih tudi več, kakor smo imeli pač čas glede na službo in prostovoljno delo. To število pa bi bilo lahko večje, ker je v naši podružnici še precej balinarjev, ki še niso našli poti v naš krožek. Upamo, da se bodo prihodnje leto naše vrste pomnožile.

V drugi polovici naše sezone smo odigrali tri tekme. Pri vsaki tekmi smo odigrali po štiri igre. Dne 28. avgusta smo nastopili na »svojem« igrišču proti balinarjem tovarne »Saturnus«. V tej tekmi smo zmagali z rezultatom 3:1, posamezne igre pa so izpadle takole: 9:21, 21:3, 21:6 in 21:4.

V drugi tekmi dne 25. septembra smo se prav tako na »svojem« igrišču pomerili z balinarji »Industrije umetnega kamna«. Tudi to tekmo smo dobili s 3:1 (21:6, 21:15, 10:21, 21:16). Povratno tekmo s tem aktivom smo odigrali na njihovem igrišču ob Tyrševi cesti dne 2. oktobra. To tekmo smo izgubili z rezultatom 3:1 (21:10, 21:15, 21:10, 6:21). Končni izid vseh treh tekem je 7:5 v naš prid. Vsem tekam je prisostvovalo precej »kibicev«, ki so napeto sledili zanimivim igram.

Z nastopom slabega vremena smo balinarji svojo sezono zaključili ter prešli k sorodni panogi športa — kegljanju. Možnost udeleževanja v kegljanju nam nudi delovni kolektiv »Slovenskega poročevalca«, ki si je letos dogradil odlično kegljišče ob tiskarniskem poslopju v Knafljevi ulici. To kegljišče nam bo v kratkem na razpolago enkrat tedensko od 16. ure naprej. Doslej se je prijavilo v našem delovnem kolektivu 26 kegljačev. Vabimo vse tovariše in tovarišice, ki se žele udeleževati v tem športu, pa se še niso prijavili, da se nam pridruživajo. Met

Program ni ostal na papirju. Reči smemo, da je naš kolektiv — predvsem seveda člani, ki sodelujejo stalno v gasilski četi — častno izpolnil svojo nalogo v tednu propagande za varnost pred požari. Izpolnili smo vse naloge. Posamezniki so se še posebno odlikovali. Zato je vodstvo podjetja na predlog sindikalne podružnice nagradilo pet članov gasilske ekipe. V tednu smo pridobili štiri nove člane za ekipo.

Gasilska ekipa je izpolnila svoje naloge v lepem sodelovanju sindikata in uprave podjetja.